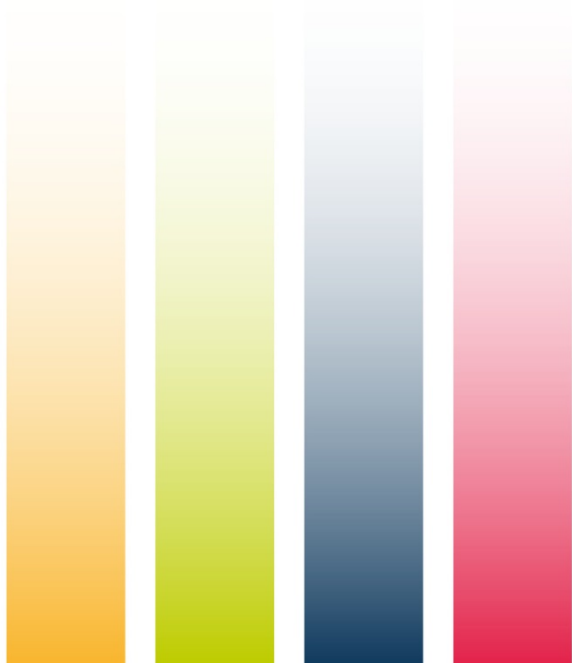

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

KONCEPCE OŠETŘOVATELSTVÍ AKČNÍ PLÁN DO ROKU 2030

Implementační plán
ke Koncepti ošetřovatelství

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O AKČNÍM PLÁNU	3
2. KONTEXT VZNIKU A EXISTENCE AKČNÍHO PLÁNU	4
2.1 Strategický cíl 1 Vzdělání a praxe založená na spolupráci všech zainteresovaných stran na léta 2021–2026	5
2.2 Strategický cíl 2 Bezpečná úroveň personálního obsazení a kvalita poskytované ošetrovatelské péče na léta 2021–2026	5
2.3 Strategický cíl 3 Posílení postavení sester na léta 2021–2024	6

PLÁN REALIZACE AKČNÍHO PLÁNU

3. ŘÍZENÍ RIZIK	8
4. IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA	8
5. ŘÍZENÍ ZMĚN	9
6. MONITOROVÁNÍ A EVALUACE	9
7. SOUBOR INDIKÁTORŮ	10
8. KOMUNIKAČNÍ PLÁN	10
9. ROZPOČET A PŘEDPOKLÁDANÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	11

Seznam příloh:

1. Plán aktivit Akčního plánu ke Koncepci ošetrovatelství
2. Registr rizik
3. Indikátorová soustava
4. Komunikační plán
5. Odhadované náklady na implementaci

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O AKČNÍM PLÁNU

ZÁKLADNÍ INFORMACE O AKČNÍM PLÁNU	
Název strategického dokumentu	AKČNÍ PLÁN ke Koncepti ošetřovatelství
Kategorie strategického dokumentu	Krátkodobý prováděcí dokument
Zadavatel strategického dokumentu	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
Gestor tvorby strategického dokumentu	Náměstek/náměstkyně pro zdravotní péči
Hlavní koordinátor tvorby strategického dokumentu	ředitel/ředitelka odboru ošetřovatelství a nelékařských oborů
Garant tvorby strategického dokumentu	ředitel/ředitelka NCO NZO
Rok zpracování strategického dokumentu	2021
Schvalovatel strategického dokumentu	Porada vedení Ministerstva zdravotnictví České republiky
Datum schválení	25. 3. 2022
Forma schválení	Porada vedení
Doba realizace strategického dokumentu	2021–2024, resp. 2026
Odpovědnost za implementaci	Ministerstvo zdravotnictví České republiky a jednotliví gestoři
Odhadovaný rozpočet implementace	43,9 mil. Kč

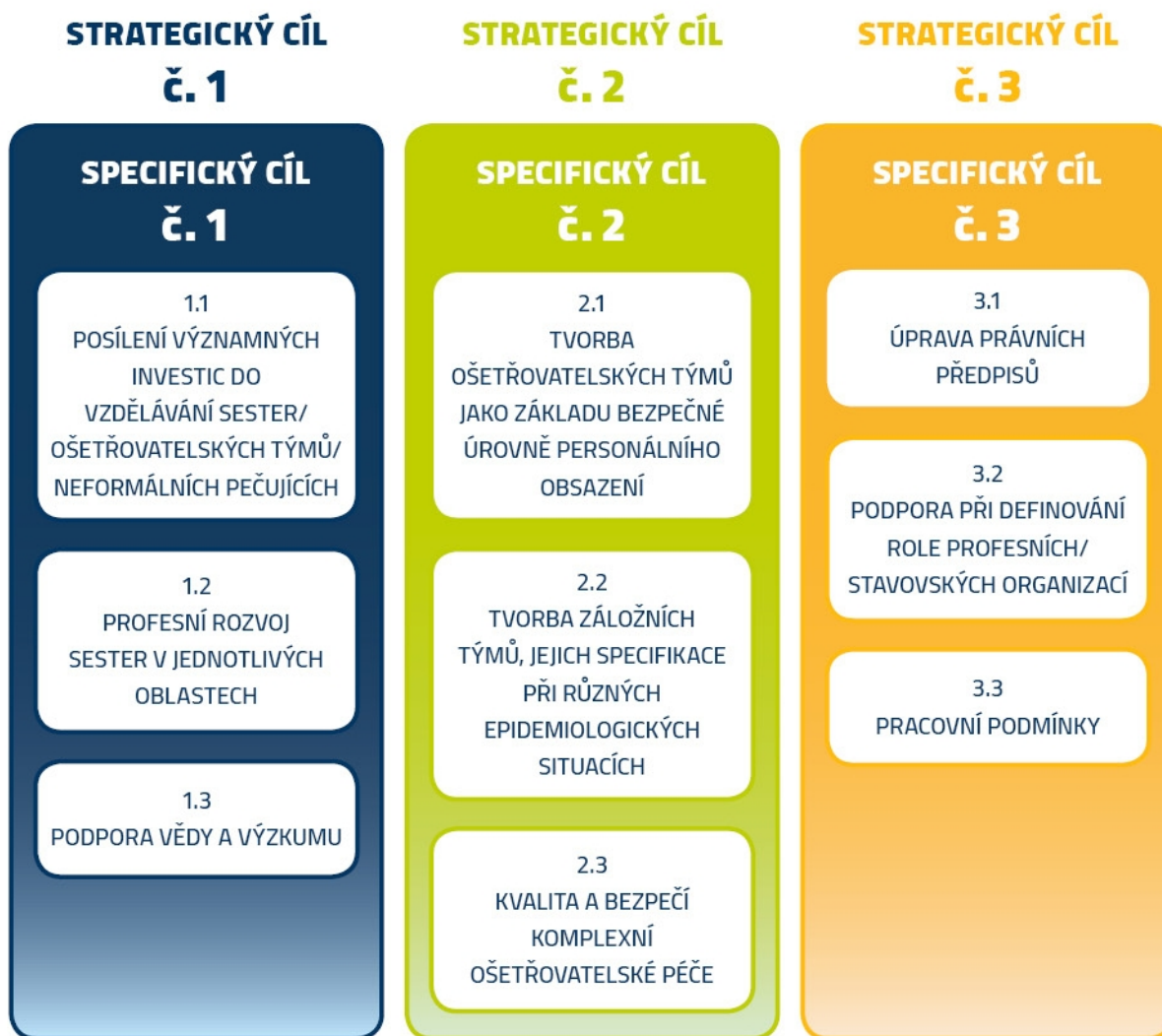
2. KONTEXT VZNIKU A EXISTENCE AKČNÍHO PLÁNU

Akční plán je provádějícím dokumentem nadřazeného resortního koncepčního materiálu, kterým je **Koncepce ošetřovatelství (Koncepce)**, jež udává směr rozvoje českého ošetřovatelství v příštím desetiletí. Koncepce ošetřovatelství v návaznosti na identifikovaná slabá místa dostupnosti a fungování oboru ošetřovatelství v rámci českého zdravotnictví formuluje soustavu cílů, jimiž chce zvýšit účinnost, hospodárnost i trvalou udržitelnost systému zdravotní/ošetřovatelské péče v kontextu demografického, ekonomického i sociálního vývoje.

Globální cíl Koncepce **Kontinuální zvyšování kvality, dostupnosti a efektivity komplexní ošetřovatelské péče** bude naplněn prostřednictvím tří strategických cílů (Graf 1):

Naplnění jednotlivých strategických cílů bude realizováno prostřednictvím **navazující nebo se prolínající** implementace jednotlivých specifických cílů (Graf 2). Vzhledem ke specifičnosti oblasti zdravotnického výzkumu bude specifický cíl 1.3 Podpora vědy a výzkumu implementován primárně Národní koncepcí zdravotnického výzkumu. Jeho aktivity budou soustředěny na podporu výzkumu zaměřeného na řešení problémů souvisejících s poskytováním ošetřovatelské péče a se zdravotnickými pracovníky poskytujícími ošetřovatelskou péči (v zapojení vědy a výzkumu do řešení problémů souvisejících s poskytováním ošetřovatelské péče) a v přípravě vyššího počtu projektů zaměřených na ošetřovatelskou péči a zdravotnické pracovníky.

Akční plán byl vypracován Ministerstvem zdravotnictví ve spolupráci s poskytovateli zdravotních služeb, profesními sdruženími a odbornými společnostmi, vzdělavateli i dalšími partnery.

Akční plán byl zpracován v souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií a naplňuje charakteristické znaky Akčního plánu dle Typologie strategických a prováděcích dokumentů.

PLÁN REALIZACE AKČNÍHO PLÁNU

Akční plán představuje nástroj pro dosažení strategických cílů definovaných v Koncepti. **Akční plán prostřednictvím jednotlivých příloh poskytuje informace o hierarchické struktuře prací, harmonogramu a plánovaném rozpočtu, základním souboru sledovaných indikátorů, řídicí a organizační struktuře implementace, systému řízení rizik, systému monitorování a evaluací a také o komunikačním plánu.** Níže specifikované přílohy jsou nedílnou součástí Akčního plánu.

Akční plán jako implementační plán je živým dokumentem, který reaguje na změny vnějšího prostředí a na poznatky realizace, a podle toho provádí jednotlivé aktivity. Důsledkem vývoje, reakce na nové poznatky či na identifikovanou potřebu, mohou být změnová opatření, jež mohou vyústit v potřebu aktualizace dílčích cílů, opatření nebo aktivit vedoucích k jejich realizaci (více kap. 5).

Plán realizace Akčního plánu je detailně specifikován **v příloze č. 1** tohoto materiálu, ve kterém jsou členěny strategické cíle Konceptce na oblasti specifické a ty se dále rozpadají až na úroveň opatření. Realizace opatření je blíže specifikována prostřednictvím konkrétních aktivit. Tím je definovaná hierarchická struktura prací a harmonogram realizace Akčního plánu. **U každé aktivity je uvedeno kritérium jejího splnění, doba její realizace, gestor resp. spolugestor a spolupracující subjekty. V rozlišení na jednotlivá opatření jsou pak uvedeny orientační náklady na období platnosti Akčního plánu tak, jak byly odhadnuty zpracovateli dokumentu a gestorem. Předpokládaný zdroj financování u opatření je uváděn v souladu s příslušnými implementačními plány Strategického rámce Zdraví 2030 (rozpracováno v kap. 9 Akčního plánu).** Financování realizace specifického cíle 1.3. Podpora vědy a výzkum úzce souvisí s plánovanými vyhlášenými veřejnými soutěží Programu na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu a na alokaci financí v rámci těchto výzev.

U většiny opatření Konceptce jsou jako preferovaný zdroj financování uvedeny evropské zdroje, a to buď z tzv. EU fondů nebo finančních mechanismů, tj. zdrojů nového programového období 2021+ . Současně se uvažuje o hrazení části aktivit Akčního plánu z dotačního titulu Švýcarského příspěvku 2019-2029 (Swiss contribution II), který je nyní vyjednáván se švýcarskou stranou.

V případě, že nebude zajištěno financování intervencí z tzv. EU fondů, či bude zajištěno pouze v malé míře, poptává gestor financování navržených koncepčních intervencí **prostřednictvím státního rozpočtu. Odhadované náklady implementace Konceptce prostřednictvím Akčního plánu celkově činí 43,9 mil. Kč, z toho na naplnění SC 1 cca 20,5 mil. Kč, SC 2 cca 10,9 mil. Kč a SC 3 cca 12,5mil. Kč.** Akční plán nebude možné realizovat bez zajištění adekvátního množství finančních prostředků, z nichž většina bude představovat prostředky určené na úhrady mezd a dalších neinvestičních výdajů, spojených s pracemi na realizaci jednotlivých opatření směřujících k přehodnocení a úpravě stávajícího systému odborné přípravy, k rozšíření profesních kompetencí pracovníků podílejících se na přímé péči a naplnění globálního cíle kontinuálního zvyšování kvality, dostupnosti a efektivity komplexní ošetrovatelské péče. Cíle budou realizovány bez nároku na zvýšení personálních kapacit a objemu prostředků na platy kapitoly 335 (Ministerstvo zdravotnictví) ani v jiných institucích.

Na přípravě implementace Akčního plánu kromě odborů MZ přímo participovali: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně (NCO NZO), poskytovatelé zdravotních služeb, vzdělavatelé a expertní skupina.

1. ŘÍZENÍ RIZIK

Řízení rizik spočívá v systematické identifikaci, měření, zvládnání, monitorování a vykazování všech významných rizik jednotným a integrovaným způsobem tak, aby byly pokryty všechny rizikové oblasti plnění Akčního plánu. Cílem řízení rizik Akčního plánu je předcházet situacím, které by mohly ohrozit úspěšné plnění Akčního plánu prostřednictvím definovaných cílů, opatření a jednotlivých aktivit.

Základním nástrojem řízení rizik je tzv. Registr rizik, který obsahuje jednak seznam definovaných rizik na úrovni Akčního plánu, spolu s určením významnosti rizika a dále seznam navrhovaných nápravných opatření ke snížení rizika spolu s vlastníky, kteří jsou odpovědní za jejich provádění.

Implementace Akčního plánu probíhá v neustále se měnícím prostředí. Z tohoto důvodu je nutné Registr rizik průběžně aktualizovat, a to minimálně jednou ročně jako součást Zprávy o průběhu realizace implementace Akčního plánu. Součástí je vždy i vyhodnocení plnění nápravných opatření přijatých v průběhu daného roku.

Řízení rizik je kontinuálním procesem, proto v případě, že v průběhu roku je některým subjektem zapojeným do implementace identifikováno dle jeho názoru kritické riziko (tj. riziko se stupněm významnosti v rozmezí 16–25), je tento subjekt povinen informovat o něm gestora/koordinátora implementačního plánu. Gestor ve spolupráci s koordinátorem a garantem implementačního plánu je povinen stanovit k novému kritickému riziku nápravná opatření a informovat o nich vlastníky rizik.

Při přípravě implementace Akčního plánu byl stanoven **Registr rizik (viz Příloha 2)**, s významným vlivem na naplňování strategických a jednotlivých specifických cílů.

2. IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA

Ministerstvo zdravotnictví vykonává dohledovou a kontrolní činnost nad realizací Koncepce a implementací Akčního plánu, projednává a schvaluje klíčové dokumenty, zajišťuje vzájemný soulad realizace Koncepce a implementace Akčního plánu.

Jako poradní a odborný orgán ministra zdravotnictví v oblasti implementace Koncepce bude zřízena pracovní skupina pro řešení poskytování komplexní ošetrovatelské péče - **Odborná rada pro ošetrovatelství a řízení implementace a hodnocení úspěšnosti Koncepce ošetrovatelství** (dále jen Odborná rada pro ošetrovatelství), která bude zahrnovat všechny klíčové struktury včetně dotčených sekcí MZ, poskytovatelů zdravotních služeb, vzdělavatelů, profesních a odborných společností, zástupců zdravotních pojišťoven a pacientů. Činnost Odborné rady pro ošetrovatelství spočívá především v:

- dohledové a kontrolní činnosti nad realizací Koncepce ošetrovatelství a Akčního plánu ke koncepci ošetrovatelství,
- koordinaci aktivit, které povedou k naplnění cílů Koncepce ošetrovatelství,
- řízení rizik, která mohou významně ovlivnit úspěšnou realizaci Akčního plánu ke koncepci ošetrovatelství,

- revizi dokumentů a pravidelných zpráv o průběhu implementace Akčního plánu ke Koncepti ošetřovatelství,
- posouzení eventuálních podstatných změn Akčního plánu ke Konceptu ošetřovatelství,
- spolupráci na řešení odborných problémů souvisejících s výkonem a vzděláváním zdravotnických pracovníků poskytujících ošetřovatelskou péči,
- plnění dalších úkolů v souladu se svým posláním a aktuálními potřebami MZ ČR.

Za realizaci Akčního plánu je zodpovědný gestor, kterým je náměstek pro zdravotní péči. Gestor Akčního plánu vrcholově řídí a odpovídá za realizaci implementace jako celku a úzce spolupracuje s koordinátory tvorby strategického dokumentu Akčního plánu, kterými jsou ředitel/ka odboru ONP MZ, zástupce ÚZIS a garantem tvorby strategického dokumentu a implementace Konceptu a Akčního plánu. Koordinátoři s garantem jsou odpovědní za zpracování Zprávy o průběhu realizace implementace Akčního plánu (nebo také „hodnotící zpráva“)¹, kterou pravidelně předkládají Odborné radě pro ošetřovatelství a následně gestor poradě vedení MZ. Koordinátoři s garantem určí ke konkrétní realizaci jednotlivých opatření odpovědné osoby za realizaci opatření a aktivit z plánovaných pracovních skupin, které budou daná opatření řešit a budou úzce spolupracovat s garantem tvorby strategického dokumentu a implementace Konceptu a Akčního plánu. Gestor, koordinátoři, garant a odpovědné osoby za realizaci implementace tvoří jádro Odborné rady pro ošetřovatelství a úzce spolupracují s pracovními skupinami Odborné rady pro ošetřovatelství.

3. ŘÍZENÍ ZMĚN

V předloženém Akčním plánu jsou závazné aktivity a opatření pro první roky realizace, tedy do roku 2024, resp. 2026 s tím, že zbylé aktivity jsou plánem, který bude revidován v rámci průběžného monitoringu. Implementace Akčního plánu probíhá v neustále se měnícím prostředí, a tak je pravděpodobné, že se bude muset implementační plán průběžně revidovat a aktualizovat. Pro přípravu a schvalování změn implementačního plánu je stanoven následující postup:

V rámci zpracování pravidelné roční zprávy o průběhu realizace implementace Akčního plánu může docházet k revizi opatření, časových termínů a dalších podstatných náležitostí. Revize bude spolu s hodnotící zprávou diskutována v Odborné radě pro ošetřovatelství, která k nim vydá stanovisko. Poté bude následovat předložení materiálu s reflektovanými změnami do rady vedení MZ. Po schválení roční Zprávy o průběhu realizace implementace Akčního plánu bude v případě, že došlo ke změně textu implementačního plánu, vydána nová verze implementačního plánu s vyznačením platnosti. Získání zpětné vazby je vázáno na následující hodnotící zprávu.

4. MONITOROVÁNÍ A EVALUACE

Součástí implementace je i proces monitorování a evaluace realizace Akčního plánu. Tyto procesy do značné míry probíhají současně a kontinuálně.

Cílem monitorování je průběžné zjišťování pokroku v realizaci implementace a porovnávání získaných informací s výchozím předpokládaným plánem. Monitorování je soustavnou činností, která probíhá během celého trvání implementace. Nastavený a fungující systém monitoringu umožní v případě

¹ 1x za kalendářní rok

potřeby revizí akčních plánů již v průběhu jeho realizace. Zároveň bude systém monitorování sloužit k vyhodnocení výsledků a dopadů akčních plánů i Koncepce jako celku, po skončení jeho realizace. Monitorovací systém je navržen tak, že každý rok bude vedení MZ předkládána pro informaci společná Zpráva o průběhu implementace Koncepce za všechny strategické cíle (dále jen Zpráva o průběhu). Zpráva o průběhu, která představuje vyhodnocení postupu realizace jednotlivých akčních plánů, bude každý rok nejprve předkládána Odborné radě pro ošetřovatelství. Bude sledováno, jakým směrem jde vývoj v dané oblasti a budou zajišťovány zdroje dat o vybraných oblastech a sledovány a vyhodnocovány příslušné indikátory. Za vypracování a předložení Zprávy o průběhu Odborné radě pro ošetřovatelství odpovídá gestor, koordinátoři a garant Akčního plánu.

Zpráva o průběhu je koordinátory Akčního plánu předkládána k projednání Odborné radě pro ošetřovatelství nejpozději do konce března následujícího roku. Evaluační plán je nastavován a aktualizován v roční zprávě o průběhu realizace.

5. SOUBOR INDIKÁTORŮ

Naplnění Koncepce a Akčního plánu bude sledováno prostřednictvím indikátorů, které byly zvoleny na základě odborné diskuze a představují účinný nástroj pro měření cílů, postupu či dosažených efektů jednotlivých úrovní implementace. U každého vytýčeného strategického cíle byl definován výsledkový indikátor, u specifických cílů je uveden soubor výstupových indikátorů. Soubor indikátorů slouží ke sledování pokroku v plnění jednotlivých cílů. Pokrok v plnění tohoto Akčního plánu bude měřen především dle dosažení cílových hodnot indikátorů uvedených **v příloze 3**.

6. KOMUNIKAČNÍ PLÁN

Obsah komunikace je zaměřen především na prezentaci plnění jednotlivých strategických, jejich specifických cílů a opatření vůči uvedeným cílovým skupinám. Primárním nástrojem šíření informací budou články v odborných periodikách, web MZ a NCO NZO, sociální sítě, dokumenty na Portále poradních orgánů, pracovních skupin a odborných komisí Ministerstva zdravotnictví, které budou doplňovat konference, informace v rámci realizace aktivit celoživotního vzdělávání, případně informační semináře pro poskytovatele zdravotních služeb a dotčené subjekty (**více příloha č. 4**).

Komunikační plán bude sestaven v souladu s rozpracovaností realizace Akčního plánu. V rámci Zprávy o průběhu realizace implementace Akčního plánu budou zveřejňovány konkrétní sdělení. Cílem komunikačního plánu bude zajistit informovanost dotčených subjektů a veřejnosti o existenci, obsahu a cílech Akčního plánu.

Cílovými skupinami komunikace Akčního plánu budou zejména:

- vzdělavatelé,
- poskytovatelé zdravotních služeb,
- pracovníci MZ, MŠMT, MPSV,
- krajské úřady,
- zdravotní pojišťovny,
- profesní sdružení a odborné společnosti,
- pacientské organizace,
- odborná i laická veřejnost
- neformální pečující.

7. ROZPOČET A PŘEDPOKLÁDANÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Akční plán s jeho opatřeními nebude možné realizovat bez zajištění adekvátního množství finančních prostředků, z nichž většina bude představovat prostředky určené na úhrady mezd a dalších výdajů, spojených s pracemi na realizaci jednotlivých opatření. **Předpokládaný zdroj financování u jednotlivých opatření je uváděn v souladu s příslušnými implementačními plány Strategického rámce Zdraví 2030.**

Alokace plánovaných finančních prostředků souvisí s oblastmi zahrnutými do implementačních plánů Strategického rámce Zdraví 2030:

Strategický cíl 1

- implementační plán 1. 2. (dílčí cíl 1.2.4 alokace 287 mil. Kč),
- implementační plán 2. 1. (dílčí cíl 2.1.9 alokace 70 mil. Kč, dílčí cíl 2. 1. 10 alokace 448 mil. Kč, dílčí cíl 2. 1. 11 alokace 463 mil. Kč, dílčí cíl 2. 1. 14 alokace 12,7 mld. Kč),
- implementační plán 2. 2. (dílčí cíl 2.2.1. alokace 5 mil. Kč, dílčí cíl 2.2.2 alokace 50 mil. Kč, dílčí cíl 2.2.3 alokace 1590 mil. Kč, dílčí cíl 2.2.4 alokace 20 mil. Kč, dílčí cíl 2.2.6. alokace 132 mil. Kč).

Strategický cíl 2

- implementační plán 1. 1. (dílčí cíl 1.1.10 alokace 10 mil. Kč)
- implementační plán 1. 2. (dílčí cíl 1.2.1 alokace 618 mil. Kč),
- implementační plán 2. 1. (dílčí cíl 2.1.5 alokace 50 mil. Kč)
- implementační plán 2. 2. (dílčí cíl 2.2.1 alokace 5 mil. Kč, dílčí cíl 2.2.3 alokace 1,590 mld. Kč, dílčí cíl 2.2.5 alokace 10 mil. Kč, dílčí cíl 2. 2. 11 alokace 210 mil. Kč).

Strategický cíl 3

- implementační plán 2. 2. (dílčí cíl 2.2.6. alokace 132 mil. Kč, dílčí cíl 2.2.7 alokace 440,7 mil. Kč).

Návaznost jednotlivých opatření Akčního plánu na uvedené implementační plány Strategického rámce Zdraví 2030 jsou uvedeny v rámci přílohy č. 1. a 5.

V příloze č. 5 jsou uvedeny orientační náklady na období platnosti Akčního plánu tak, jak byly odhadnuty jednotlivými zpracovateli dokumentu a gestorem a současně je uveden rozpad odhadované částky na jednotlivé položky financování jednotlivého opatření.

Odhadované náklady na implementaci Koncepce, prostřednictvím Akčního plánu na období let 2021–2028 činí celkově 43,9 mil. Kč, z toho na naplnění SC 1 cca 20,5 mil. Kč, SC 2 cca 10,9 mil. Kč a SC 3 cca 12,5 mil. Kč.

Část prostředků na opatření Akčního plánu je určena pro pokrytí nákladů spojených s plněním úkolů v rámci pracovních skupin a recenzentů jednotlivých opatření. Plánované rozpočty jednotlivých opatření zahrnují náklady na úhradu cestovních náhrad, materiálně technické zabezpečení nutné pro dosažení výstupů jednotlivých opatření. Evaluace jsou náročné na vysoce kvalifikovanou lidskou práci. Stanovení nákladů v souvislosti s evaluací jednotlivých opatření vychází z cen obvyklých, kdy

tvorí cca do 10 % ceny projektů. Před nastavením konkrétní hodnoty evaluace pro jednotlivá opatření lze cenu upřesnit na základě tržní konzultace.

V období realizace Akčního plánu budou významným zdrojem financování představovat EU fondy či finanční mechanismy. Uvažuje se o hrazení části aktivit Akčního plánu i z dotačního titulu Švýcarského příspěvku 2019-2029 (Swiss contribution II), který je nyní vyjednáván se švýcarskou stranou. Plánováno je také využití finančních prostředků Programu na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu. Dalšími významnými zdroji financování pak budou státní rozpočet, kapitola 335 – Ministerstvo zdravotnictví. Finanční prostředky budou zapojovány postupně dle plnění jednotlivých aktivit a dle časového harmonogramu. Rozpočet resortu je průběžně zajišťován prostřednictvím standardních procesů tvorby rozpočtového rámce (střednědobého i dlouhodobého) a je projednáván v rámci stanovování státního rozpočtu. Zdroje financování opatření Akčního plánu jsou definovány v souvislosti s předpokládanými zdroji financování uvedených implementačních plánů Strategického rámce Zdraví 2030.

Cíle budou realizovány bez nároku na zvýšení personálních kapacit a objemu prostředků na platy kapitoly 335 (Ministerstvo zdravotnictví) ani v jiných institucích a budou využity na spolufinancování jednotlivých aktivit.

V případě neschválení programu OPZ+, finančních mechanismů, tj. zdrojů nového programového období 2021+ včetně nevyhlášených veřejných soutěží Programu na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu, v předložené podobě budou opatření a aktivity Akčního plánu realizovány v omezené podobě dle svého zaměření s možnou účastí organizací Ministerstva zdravotnictví pověřených realizací těchto opatření a poskytovateli zdravotních služeb.

